

RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS SOCIĀLO PAKALPOJUMU
SNIEDZĒJU PERSONU AR INVALIDITĀTI NEVALSTISKO
ORGANIZĀCIJU KONSULTATĪVĀS PADOMES
Rātslaukumā 1, LV-1539
sēdes **PROTOKOLS**

2025. gada 27. februārī

Nr. DL-PINOKP-25-1-pro

Rīgas valstspilsētas pašvaldības Sociālo pakalpojumu sniedzēju Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) sēdes norises laiks
27.02.2025. plkst. 10:00 - 13:00.

Sēdes norises vieta: Rīgas dome (Rātslaukums 1, Rīga), Portretu zāle un attālināti – Microsoft Teams platforma.

Sēdi vada: Juris Radzevičs, Rīgas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs, Padomes priekšsēdētājs (turpmāk – Padomes priekšsēdētājs).

Protokolē: Padomes sēdes protokola projektu sagatavo Luīze Tīna Damberga, Latvijas Universitātes Ekonomikas un sociālo zinātņu fakultātes Politikas zinātnes programmas studente, Sēdes protokola sekretāra pienākumus veic Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departamenta (turpmāk – LD) Sociālās pārvaldes priekšniece Ruta Klīmkāne.

Sēde piedalās: Padomes sēdes dalībnieku saraksts protokola pielikums nr.1 un dalībnieku saraksts ar klātienē piedalītajiem un nr.1a izraksts no Team platformas par dalībniekiem, kas Padomes sēdē piedalās attālināti. 19 Padomes pārstāvji piedalās klātienē un 12 Padomes locekļi piedalās attālināti. Padomes sēdes uzaicinājums tika izsūtīts visiem aprūpes mājās pakalpojumu sniedzējiem, ar kuriem noslēgts pakalpojuma līgums ar Rīgas sociālo dienestu par aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanu. Ir saņemta biedrības “Aplis” vēstule par Olgas Romanovas pilnvarojumu piedalīties Padomes sēdē un Latvijas Vājdzirdīgo atbalsta asociācijas “Sadzirdzi.lv” par Baibas Bicēnas pilnvarojumu piedalīties Padomes sēdē.

Sēdes darba kārtība un norise:

1. Vladimira Ozoliņa Īpašuma departamenta direktora ziņojums saistībā ar vides pieejamību Čaka ielā 139, kur atrodas fonds “Nāc līdzās”;
Vladimirs Ozoliņš sniedz informāciju, ka katru gadu tiek veikti vides uzlabojumi, piemēram, 2024. gadā tika labiekārtota Čaka ielas 139 ēkas ārpuse, izveidojot invalīdu stāvvietu un ir nodrošināta iekļūšana telpā ar pandusu.
2025. gada 26. februārī tika parakstīts līgums ar Senioru aliansi, lai būtu iespējams nokļūt pirmajā stāvā personām ar kustību traucējumiem un izmantot, pēc nepieciešamības, 1.stāva telpas personām ar kustību traucējumiem. Šis ir izveidots kā pagaidu risinājums apmeklētājiem ar kustību traucējumiem. 1.stāvā ir izveidots arī pielāgots sanitārais mezgls. Šogad, 2025. gadā, tiks projektēts lifts, pacēlāja projektēšana netiek uzskatīta par ilgmūžīgu apmeklētāju nokļūšanai augstākos stāvos. Kad būs projekts, tad līdzīgi kā citos gadījumos, tiks meklētas iespējas piesaistīt ārējo finansējumu augstas gatavības projektiem. Vides pieejamības uzlabojumiem tiek izmantots arī pašvaldības budžets, galvenokārt izglītības iestādēs.

Jautājumu sadaļa un atbildes:

Sarma Freiberga ("Nāc Līdzās!" fonda vadītāja) jautā, kad plāno izbūvēt liftu? Un lūdz saņemt rakstveida apliecinājumu, kad izbūvēs liftu.

V. Ozoliņš: 2025. gada laikā būs tikai projekts, bet liftu varēs izbūvēt tikai, kad būs pieejams finansējums, visdrīzāk ārējais. Esošā pašvaldības budžeta ietvaros finansējums pietiek tikai 3 izglītības iestāžu vides pielāgošanai.

J. Radzevičs: precizē, ka Padomes protokolā tiks ierakstīts, ka 2025. gadā otrajā pusgadā paredzēts pasūtīt un saņemt lifta projektu Čaka ielai 139.

S. Freiberga: Vai ir zināms, kad skolas ēkai tiks labiekārtota otra puse? Pie ēkas ir tikai viena invalīdu stāvvietu un zaļās zonas nav. Norāda, ka ar to ir stipri par maz, ka nodarbības vien apmeklē divi bērni, kuru izvadāšanai uz nodarbībām nepieciešama pieejama stāvvietu. Šobrīd zaļā zona tiek izmantota kā stāvvietu. Vajadzīgas vismaz 2 stāvvietas, līdzšinējās vienas vietā.

V. Ozoliņš: Šobrīd nav plānotas vēl kādas investīcijas ārējās vides labiekārtošanas darbiem minētajā adresē, jo šobrīd ir daudz citu pašvaldības objektu. Konkrēti iezīmētā zona ir labiekārtota. Stāvvietas un labiekārtošanas darbi ir visiem Čaka ielas 139 nama izmantotājiem.

J. Radzevičs: Zaļās zonas pārveidošana par stāvvietu ir apbūves jautājums. Šis ir nākamā gada budžeta piešķiruma jautājums. Visas minētās vajadzības paliek protokolā. Š.g. augustā un septembrī ir jādūdz iekļaut vajadzības 2026.gada budžeta plānā, aicina iesniegt priekšlikumu rakstiski, Īpašuma departaments aprēķinās izmaksas.

S. Freiberga Eiropas Parlamenta vēlēšanu laikā, 2 nedēļas pirms vēlēšanām ieeja tika norobežota, un tika piedāvāta ieeja tikai no otras skolas puses. Pandusu bija iespējams izmantot tikai nokļūšanai vēlēšanu iecirknī, bet nodarbību apmeklētājiem pandusa izmantošana netika nodrošināta.

J. Radzevičs: Šis jautājums ir jārunā ar Rīgas pilsētas Vēlēšanu komisiju, ar konkrēto vēlēšanu iecirkni.

S. Freiberga: Vai ir iespējams vienoties par vienotas plāksnes izveidošanu visām iestādēm ēkā?

V. Ozoliņš: Ēkai ir vairāki lietotāji. Īpašuma departaments uzņemas iniciatīvu 2025. gada laikā izveidot vienotu plāksni ar norādēm par visām organizācijām un to atrašanās vietu ēkā.

Nolemts:

1. Fonds "Nāc līdzās" raksta vēstuli Rīgas domes deputātiem par vides pielāgošanu un apkārtnes sakārtošanu, t.sk. papildu invalīdu stāvvietas izveidi adresē Čaka ielā 139, lai vajadzības iekļautu 2026.gada budžeta projektā.
2. LD koordinēt jautājumu komunikāciju ar Rīgas Centrālās vēlēšanu komisiju, lai šogad vēlēšanu laikā netiktu traucēts organizāciju darbs ēkā Čaka ielā 139.
3. Īpašuma departamentam nodrošināt, ka 2025.gadā tiek uzstādīta plāksne Čaka ielā 139, ar organizāciju nosaukumiem, kuras izmanto šo ēku.

2. **Kristīnes Lapiņas** Labklājības departamenta Administratīvās pārvaldes Projektu koordinācijas nodaļas vadītājas ziņojums par galvenajiem secinājumiem pēc tikšanās ar Latvijas Republikas Labklājības ministrijas un Centrālās un finanšu līgumu aģentūras pārstāvjiem saistībā ar ANM projekta "Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai" īstenošanu.

Tiek ziņots, ka ir izskatīti 18 jautājumi, tostarp projekta virzība un nepieciešamie pielāgojumi mērķa grupas personām. LD informēja par projekta statusu un atbildēja uz jautājumiem. Tika ierosināts pārskatīt pielāgojumus, jo ergoterapeits veicis apsekojumu 2024. gada pavasarī. Tomēr resursu trūkuma dēļ atkārtota izvērtēšana šobrīd nav iespējama. Šodien, 27. februārī,

izsludināts būvniecības iepirkums, kura noslēgšanas termiņš ir 31. marts, taču līgumā paredzēta iespēja veikt pielāgojumu izmaiņas pēc atkārtotiem apsekojumiem, sadarbojoties ar būvniekiem un ergoterapeitu.

Tika izteiktas bažas par Rīgas valstspilsētas pašvaldības finansējuma pilnīgu izmantošanu – neplānots pieprasīt 18 000 EUR no pieejamā finansējuma. Diskutēts par Ministru kabineta noteikumu pielāgojumu apjomu un Latvijas Republikas Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) sadarbību ar nozares organizācijām. Nākotnē plānots aktīvāk iesaistīt organizācijas līdzīgu projektu realizācijā.

LM skaidroja, ka projekta ietvaros nevar iegādāties datora monitorus, jo to nodrošināšana ir darba devēju pienākums. LD informēja par mājokļu pielāgošanas izmaiņām un to, ka palīglīdzekļi galvenokārt tiks nodrošināti no Tehnisko palīglīdzekļu centra. Ja nepieciešamie palīglīdzekļi netiks izsniegti, tie tiks iekļauti atpakaļ projekta pielāgojumu sarakstā un iegādāti no projekta finansējuma. Rezumējot, ja personām būs vajadzība pārvērtēt pielāgojumus, tie tiks veikti būvniecības laikā. Ja tiks realizēts līdzīga veida projekts, LM sadarbosies ar organizācijām, lai izvērtētu, kuri pielāgojumi būtu attiecināmi uz projekta izmaksām.

Jautājumu sadaļa un atbildes:

Ilze Kenne: (biedrība “Latvijas bērniem ar kustību traucējumiem”): Vai izmaiņas šajā projektā ir iespējamās ar tāmes izmaiņām?

K. Lapiņa: Izmaiņas var tikt veiktas jebkurā, neraugoties uz to, vai ir bijis iepirkums vai nē. Var tikt veiktas izmaiņas, ja tam ir objektīvs pamatojums, tieši, atkārtots ergoterapeita atzinums, pamatojoties uz kuru tiks labotas tāmes un pēc tām tiks veikti grozījumi būvniecības iepirkuma līgumā.

Nolemts: informāciju pieņemt zināšanai.

3. Aktualitātes un turpmākie izaicinājumi invaliditātes politikas jomā (t.sk. dokumentu iesniegšana atkārtotai invaliditātes noteikšanai un termiņi; pabalsta redzes invaliditātes gadījumā piegāde mājās; sociālā rehabilitācija bērniem ar autiskā spektra traucējumiem; Eiropas invaliditātes kartes direktīva).

Ziņo: Aldis Dūdiņš LM Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta direktors un direktora vietniece Aiga Lukašenoka (ziņojuma izklāsts prezentācijā, pielikumā Nr.2).

Grozījumi Invaliditātes likumā (IL) (pieņemti 07.11.2024., spēkā no 04.12.2024. un 01.01.2025.)

- 1) Invaliditātes statusa noteikšana – atcelts 6 mēnešu minimālais termiņš; invaliditāti piešķir uz 1–5 gadiem, bērniem līdz 18 gadu vecumam vai uz mūžu, (spēkā no 04.12.2024.).
- 2) Invaliditātes ekspertīze – pieejama arī ES zilās kartes turētājiem un viņu ģimenes locekļiem, (spēkā no 04.12.2024.).
- 3) Aprūpes mājās pakalpojums bērniem – precizētas normas, (spēkā no 04.12.2024.).
- 4) Redzes pabalsts – var saņemt ar piegādi dzīvesvietā (spēkā no 04.12.2024.).
- 5) Dokumentu iesniegšana un izskatīšana – precizēta kārtība (spēkā no 01.01.2025.).
- 6) Lēmumu pieņemšana atkārtotas invaliditātes gadījumā – termiņš atkarīgs no dokumentu iesniegšanas laika, (spēkā no 01.01.2025.).

Sociālo pakalpojumu attīstība 2024./2025. gadā

- 1) Ministru kabinets 23.04.2024. apstiprināja konceptuālo ziņojumu par invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveidi bērniem.
- 2) Bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsts palielināts no 313,43 EUR līdz 413,43 EUR/mēnesī (spēkā no 01.01.2025.).

- 3) Asistenta un pavadona atlīdzība pieaugusi līdz 5,72 EUR/h (ieskaitot 0,29 EUR administrēšanas izmaksas), lai nodrošinātu minimālās algas atbilstību 2025. gadā.
- 4) Psihosociālās rehabilitācijas pakalpojums bērniem ar autisma spektra traucējumiem (AST) – no 01.01.2025. pieejamas vispārīgas un specializētas atbalsta grupas, kā arī radošās darbnīcas. Pakalpojumu nodrošina 2 nevalstiskās organizācijas, 3150 euro uz vienu bērnu plānots.

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (2026.–2028. gads)

Informē par sociālo pakalpojumu “minimāla groza definēšanu”, norāda, ka ļoti smagnēji nācās pieņemt 10 sociālo pakalpojumu obligātu nodrošināšanu visās pašvaldībās. No 2025.gada janvāra pirmie obligāti nodrošināmie pakalpojumi ir:

- 1) Aprūpe mājās cilvēkiem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.
- 2) Grupu mājas/dzīvokli cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.
- 3) Ilgstošas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas, krīzes centri.
- 4) Dienas aprūpes centri un specializētās darbnīcas cilvēkiem ar GRT.
- 5) Atelpas brīža pakalpojumi bērniem ar invaliditāti un cilvēkiem ar I invaliditātes grupu.

Pārējo sociālo pakalpojumu ieviešana plānota pakāpeniski līdz 2028.gadam, protams likums atļauj pakalpojumus ieviest un nodrošināt negaidot 2028.gadu, kā arī nodrošināt citus pakalpojumus, kas nav minimālajā grozā, bet iedzīvotājiem pēc tiem ir vajadzība. Rīga tiek uzteikta, kā vadošā pašvaldība, kura pakalpojumus nodrošina un nodrošināja jau pirms “groza” ieviešanas.

Invaliditātes ekspertīzes pilnveide

- 1) Jauni ekspertīzes veikšanas termiņi:
 - a. Ne biežāk kā reizi 6 mēnešos.
 - b. Ja ir būtisks veselības pasliktinājums un funkcionālie ierobežojumi kļūst pastāvīgi, ekspertīzi var veikt agrāk.
- 2) Atkārtotas invaliditātes gadījumā termiņš atkarīgs no dokumentu iesniegšanas laika:
 - a. Ja dokumenti iesniegti vairāk nekā 4 mēnešus pirms termiņa beigām, ekspertīzi var veikt līdz 3 mēnešiem iepriekš.
 - b. Ja dokumenti iesniegti mazāk nekā 2 mēnešus pirms termiņa beigām, invaliditātes statusa izmaiņas stājas spēkā tikai pēc pašreizējā termiņa beigām.

Izaicinājumi un turpmākie soļi

- 1) Invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide – mērķis ir vienkāršot un paātrināt lēmumu pieņemšanu.
- 2) Sociālo pakalpojumu pieejamība – uzlabot pakalpojumu nodrošinājumu visā Latvijā, īpaši reģionos.
- 3) Ilgtermiņa aprūpes un atbalsta sistēmas attīstība – lai nodrošinātu nepieciešamos pakalpojumus cilvēkiem ar invaliditāti.

Jautājumu sadaļa un atbildes:

Nils Josts (Rīgas domes deputāts): Vienots pakalpojumu grozs visām pašvaldībām ir svarīgs. Ja šāda groza nav, tad ir diezgan liela nevienlīdzība. Vienota pakalpojuma groza ieviešana palīdzētu novērst nevienlīdzību.

Māris Grāvis (biedrība “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns””): no šī gada ir obligāto pakalpojumu grozs. Kas notiek reālā situācijā, ja konkrētā pašvaldībā nav šāda pakalpojuma, vai blakus pašvaldība nepārdod šo pakalpojumu? Kā rīkoties cilvēkam, kuram vajag pakalpojumu, bet šis pakalpojums nav pieejams? Cits jautājums par stipendijām specializēto darbnīcu saņēmējiem, kas bija iekļauts likumā, bet Saeimas Juridiskā komisija jautājumu izslēdza no likumprojekta.

A.Dūdiņš: Ja netiek pildīts likums, tad attiecīgā pašvaldība ir jāiesūdz tiesā. Pašvaldībām ir izsūtīta anketa, lai saprastu kāda situācija ir konkrētā pašvaldībā. LM nav reālas iespējas par pašvaldības autonomo funkciju nepildīšanu tiesāt pašvaldības.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma grozījumos palika redakcija par ko bija gatavs kā kompromisu gan Saeimas Juridiskais birojs, gan Finanšu ministrija piekāpties. Šobrīd stipendijas drīkst maksāt. Stipendijas tiek sauktas par atbalsta maksājumu. Citējums no likuma: “Specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējs no saviem līdzekļiem var izmaksāt atbalstu personām, kuras sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ietvaros, saņem specializētās darbnīcas pakalpojumu ar mērķi veicināt personu motivāciju.”

Ināra Šatkovska (nodibinājums fonds “Jūnijs”): invaliditātes noteikšana – kad atkārtoti cilvēks dodas noteikt invaliditāti, cik veci izmeklējumi var būt? Pastāv satraukums, ka valsts apmaksātus izmeklējumus nav iespējams iziet, maksas pakalpojumi invalīdiem nav pieejami. Vai pašnovērtēšanas anketa ir izņemta ārā? Vai būs tikai 2 dokumenti?

Aiga Lukošēnoka: izmeklējumi pēc būtības ir dažādi. Ja izmeklējums ir līdz 1 gadam, viņš ir derīgs. Ja izmeklējums ir akūts, tad cilvēka paša interesēs būtu veikt jaunāku izmeklējumu. Gada vecs izmeklējums netiks uzskatīts kā nederīgs. Pacientam ir jākonsultējas ar savu ārstu.

J. Radzevičs: nesaderība starp prasību par dokumenta ilgumu un valsts apmaksātu izmeklējuma pieejamību. Vai Jūs redzat to kā problēmu, vai kā ir iespējams runāt ar Veselības ministriju?

A. Dūdiņš: regulāri šis tiek apspriests ar ekspertiem. Ir jāmēģina intereses sabalansēt. Nevar dzīt prom cilvēkus ar vecākiem izmeklējumiem. Izmeklējums tikai apstiprina vai noliedz, ko ģimenes ārsts ir uzrakstījis 88. formā. Šis jautājums tiks aktualizēts komisijas vadītājam.

A. Lukošēnoka: iesniegumā ir integrēta pašnovērtēšanas anketa un paliek kā obligāti aizpildāma.

I. Kenne: grupu dzīvokļu pakalpojums ir pieejams tikai bērniem ar garīgās veselības traucējumiem. Arī cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem būtu vēlams, lai viņiem būtu iespēja dzīvot grupu dzīvokļu sistēmā.

A. Dūdiņš: grupu dzīvokļu pakalpojums ir pašvaldības finansēts. Pašvaldībai ir visas iespējas to nodrošināt. Publiskās apspriedes laikā šāda priekšlikuma nebija.

J. Radzevičs: šodien nemēģināsim atrisināt šo jautājumu, jo tas ir soli pa solim risināms. Tikko ir atklāts Priedaines ielā, būs citās ielās. Iesim soli pa solim.

A. Dūdiņš: ieteicamāk skatīties nevis grupu māju virzienā, bet sociālo mājokļu virzienā.

Inga Šķestere (biedrība “Latvijas kustība par neatkarīgu dzīvi”): kā varētu valsts sociālo rehabilitācijas programmu bērniem ar AST prioritizēt, ka to saņem tieši bērni, kuriem ir ļoti smagi AST? Kā fokusēt uzmanību uz smagajiem gadījumiem?

A. Dūdiņš: Pakalpojums radās smagu diskusiju ietvarā. Pakalpojuma satura pārskatīšana ir iespējama.

Norberts Snarskis (biedrība “PINS”):

- 1) ārstam par invaliditātes dokumentu kārtošanu netiek maksāta nekāda nauda, nav nekāda punktu sistēma. Cilvēki ar garīga rakstura invaliditāti bieži vien ir lielā trūkumā.
- 2) asistentiem bija nedaudz augstāka alga par minimālo apmēru, kas pēc tam tika samazināta uz minimālo. Nevar iedomāties, ka atbalstītāju grupā būs kvalificēti cilvēki, ja viņi tiek nospiesti uz minimālās algas sliekšņa.
- 3) cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem vai kas ir ar invaliditāti ir nepieciešama ilgstoša aprūpe. Kad šīs personas sasniedz pilngadību, tā dēļ, ka lielākā daļa pakalpojumu ir bērniem, rodas plaša.

Kaspars Biezais (Latvijas Neredzīgo biedrība): ja cilvēks sasniedz invaliditātes atzinumu, ir jābūt noteiktiem soļiem vai pieejamajiem pakalpojumiem, lai spētu sasniegt noteiktajā brīdī labāko rezultātu. Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (turpmāk – VDEAK) nosūta invaliditātes atzinumu, bet nenosūta pakalpojumu saņemšanas iespēju sarakstu. Vai ministrijai ir savs skatījums šim problēmas risinājumam? Pasaules pasta konvencija saka, ka sūtījumi neredzīgiem cilvēkiem ir par velti.

A.Dūdiņš: Latvijas Pasts ir pacēlis tarifu, tomēr Satiksmes ministrija ir devusi uzdevumu Latvijas Pastam rast iespēju noteikt atvieglotus tarifus. Pasta primārais uzdevums ir sociālo funkciju nodrošināšana. Ceļvedis informācijas novadīšanai personām, kuriem tiek noteikts invaliditātes statuss pirmo reizi, tiks pārrunāts ar komisijas vadību.

A.Lukošenoka: klātienē klientu apkalpošanas speciālisti, kur ir palielinātas štata virtas, stāsta par pieejamajiem pakalpojumiem. VDEĀK ir izstrādāta rokasgrāmata par visiem pieejamajiem pakalpojumiem. Aktualizēs jautājumu par pasta sūtījumiem, lai mērķa grupa varētu saņemt nepieciešamo informāciju.

Nolemts: pieņemt informāciju zināšanai.

4. Aprūpes mājās pakalpojuma nodrošinājums.

Ziņo: Rīgas Sociālais dienests: **Larisa Zariņa** Sociālā darba nodaļas vadītājas vietniece un **Jolanta Audare** Sociālā darba nodaļas vecākā sociālā darbiniece, un biedrības “Svētā Jāņa palīdzība” Aprūpes mājās nodaļas vadītāja **Ilze Deksnē**

L.Zariņa: “Sociālās aprūpes pakalpojumi personas dzīvesvietā” (prezentācija, pielikums Nr.3)
Sociālās aprūpes pakalpojumi dzīvesvietā

1. Tiesības saņemt aprūpi mājās, aprūpētās dzīvesvietas pakalpojumu, videovizītes, pavadona-asistenta pakalpojumu, drošības pogu un silto pusdienu piegādi ir personām, kas dzīvo Rīgas pašvaldības teritorijā un nespēj nodrošināt sev nepieciešamo aprūpi.
2. Sociālo pakalpojumu piešķiršanai nepieciešami: personas iesniegums, ārsta izziņa, psihiatra atzinums (ja nepieciešams), ienākumus apliecināošs dokuments.

Aprūpes mājās pakalpojums:

3. Nodrošina personiskās higiēnas, mobilitātes un mājas darbu veikšanas atbalstu līdz 35 stundām nedēļā.
4. Iespējams saņemt materiālā atbalsta veidā, pašvaldības izvēlēta sniedzēja pakalpojumu vai individualizētu aprūpi.

Sociālo pakalpojumu saņēmēju izvērtēšana

5. Vajadzības tiek novērtētas ar Elektronisko aprūpes plānošanas sistēmu (ApSis).
6. Dienests pieņem lēmumu par pakalpojuma piešķiršanu vai atteikumu; ja ir rinda, persona tiek iekļauta gaidītāju sarakstā.

Pakalpojumu kontrole un kvalitātes uzraudzība

7. Klientu vajadzības tiek pārvērtētas vismaz reizi gadā.
8. Notiek regulāras pārbaudes: anketēšana, klientu apsekojumi, sūdzību izskatīšana.
9. Pakalpojumu sniedzēju pārbaudes tiek veiktas plānoti un neplānoti, analizējot atskaides un SOPA sistēmas datus.

Pakalpojumu saņēmēju skaita izmaiņas 2024. gadā

10. Pieaugums par 13% pilngadīgo klientu skaitam ar aprūpi virs 12 stundām nedēļā (no 4 270 uz 4 838 personām).
11. Bērnu skaits aprūpē pieaudzis par 24% (no 770 uz 953 bērniem).
12. Materiālā atbalsta saņēmēju skaits samazinājies par 3% (no 4 255 uz 4 131 personu).

Ziņo: **Ilze Deksnē** (prezentācija, pielikums Nr.4) sniedz informāciju, kā pakalpojumu sniedzējs nodrošina pakalpojumu, kā sadarbojas ar klientu, kā vienojas par veicamajiem darbiem, kā tiek veidota sadarbība starp klientu un aprūpētāju, informē par grūtībām, ar kādām saskaras nodrošinot pakalpojumu.

Aprūpes mājās pakalpojuma kvalitātes vadība: Pakalpojums balstīts uz normatīvo aktu bāzi, iekšējās kvalitātes kontroles sistēmu un izstrādātiem pakalpojumu standartiem.

Pakalpojuma piešķiršana un uzsākšana

1. Rīgas Sociālais dienests (RSD) nosūta informāciju par jauno klientu: nosūtījumu, ārsta izziņu (veidlapa 027/u), lēmumu par pakalpojuma maksu.
2. Maksas klientiem tiek sagatavots līgums, aprūpes plāns un vienošanās par līdzmaksājumu.

Pakalpojuma sniegšanas process

1. Aprūpes sākumā klientam tiek izskaidrota pakalpojuma norise, izsniegta informācija par biedrību un parakstīts līgums.
2. Ja tiek konstatētas papildu problēmas (antisanitāri apstākļi, trūkst pārtika, apģērbs), tiek piesaistīti atbilstoši resursi un informēts RSD.
3. Sociālais aprūpētājs – kvalitātes kontroles speciālists vismaz reizi gadā apseko visus klientus klātienē, bet problēm klienti un guļošie klienti tiek apsekoti biežāk.

Galvenie izaicinājumi: Sadarbība ar sarežģītiem klientiem (demence, agresija, atkarības, finansiālās problēmas); Darbinieku izdegšana zema atalgojuma dēļ; Sabiedrības un iesaistīto pušu neizpratne par aprūpes mājās pakalpojuma saturu; Metodoloģijas un vadlīniju trūkums no Labklājības ministrijas.

Reakcija uz izmaiņām klientu situācijā

1. Ja veselības stāvoklis uzlabojas vai pasliktinās, informē RSD un ģimenes ārstu.
2. Ja ir apstākļi, kas traucē aprūpi (agresīvi klienti, tuvinieku konflikts, mājdzīvnieki u.c.), tiek informēts RSD un piesaistīti ārkārtas dienesti, ja nepieciešams.
3. Sadarbība ar citiem pakalpojumu sniedzējiem: drošības pogas, medicīniskā aprūpe, hospiss, silto pusdienu piegāde.

Aprūpes mājās process ir dinamisks, un iesaistītajām institūcijām jābūt nepārtrauktā sadarbībā.

Jautājumu sadaļa un atbildes:

I.Šatkovska: neuzskata, ka ir saņēmusi atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem par pakalpojuma kvalitāti un nodrošinājumu.

J. Radzevičs: kur ir dienas daļa, kurā pakalpojums tiek sniegts. Un vai ir ierobežojumi attiecībā uz diennakts laiku? Pašvaldībai jautājums, kā tieši pašvaldība pārliecinās par pakalpojuma kvalitāti un nodrošinājumu, par faktisko izpildījumu.

I.Deksne: Iepirkuma līgumā ir noteikts, ka pakalpojumam ir jānotiek no 8:00-22:00. Par izpildījuma laiku vienojas ar konkrēto klientu.

L.Zariņa: uz jautājumu par aprūpes mājās kvalitātes novērtēšanu, skaidro, ka vienu reizi gadā notiek klientu pārvērtēšana. Ja dienestam ir informācija no cilvēka, ka viņš ir neapmierināts, tiek apsekots cilvēks dzīvesvietā. Informācija var ienākt no kaimiņiem, ģimenes, ģimenes ārsta. Iepirkuma dokumentācijā ir teikts no 8:00-22:00, bet ir aprūpes cilvēki, kuri nevēlas, lai viņus traucē pēc plkst. 18:00, tas arī tiek respektēts.

J.Radzevičs: izsaka konstatējumu, ka regulāras pašvaldības uzraudzības par pakalpojuma kvalitātes uzraudzību nav, kvalitāte un kvantitāte no pašvaldības puses netiek nodrošināta. Norāda, ka nav ieguvis caurskatāmu informāciju no pašvaldības, kādi ir aprūpes līmeņi klientiem. Nav saņēmis atbildi, kurā aprūpes līmenī cilvēks atrodas un kāda ir bilance. Budžeta pieauguma aprūpei mājas 2025.gadā nav. Aicina rūpīgi ir jāizvērtē pašvaldības loma kvalitātes un kvantitātes kontrolei kā pasūtītājiem.

Padomes sēdi turpina vadīt Ruta Klimkāne

R.Klimkāne: ja ir individuāli gadījumi, kur nepieciešami risinājumi saistībā ar aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanu, t.sk. materiālā veidā un ienākumu izvērtēšanu, tad jāsazinās ar

Rīgas Sociālā dienesta Sociālā darba nodaļas speciālisti Jolantu Auderi tālrunis +371 67181148, Jolanta.Audere@riga.lv.

Padomes sēdē izskan viedoklis, ka aprūpe mājās bērniem pēc 24 gadiem vairs nav pieejama. Labi, ka tagad pieņemts normatīvs, ka jauniešiem ar īpašu kopšanu aprūpe mājās pieejama līdz 24 gadiem bez ienākumu izvērtēšanas. Tie raksturota situācija, ka, ja Rīgas audžuģimenē atrodas citas pašvaldības bērns, tad nevar saņemt sociālos pakalpojumus Rīgā, un konkrēta pašvaldība atsakās maksāt par bērna vajadzībām. Tiek izteiktas bažas, ka jauniešiem ar garīga rakstura traucējumiem pēc pilngadības sasniegšanas nav pieejami sociālie pakalpojumi, piemēram grupu dzīvoklis, dienas aprūpes centri.

R.Klimkāne: bērniem pēc 24 gadiem nebeidzas aprūpes mājās pakalpojums, bet tiek vērtēts ienākumu lielums. Iespēju robežās tiek atvērtas jaunas pakalpojumu sniegšanas vietas personām ar garīgiem traucējumiem. Pieprasījums ir lielāks, nekā piedāvājums. Js, kāda pašvaldība atsakās pildīt savus pienākumus attiecībā uz sociālo pakalpojumu nodrošināšanu, risināmi sadarbībā ar Viedās ministrijas un attīstības ministrijas iesaisti.

Nolemts: pieņemt informāciju zināšanai, LD ņemt vērā izsāknējošos viedokļus par aprūpes mājās pakalpojuma kvalitātes uzraudzību no pašvaldības puses.

Citu jautājumu sadaļa

N.Snarskis:

- A) Aktualizē jautājumu, ka Rīgas Satiksme cilvēkiem ar invaliditātes karti piemēro samazināto soda naudu, ja izmanto transporta pakalpojumus bez biļetes. Uzskata, ka iekasētās soda naudas nekad nedabūs. Esot uzsāktas sarunas ar Satiksmes ministriju par šo jautājumu.
- B) Personu ar invaliditāti pārvietošanās un mobilitāte – pārvietošanās ir diezgan apgrūtināošs process. Rosinājums – transporta joslu izmantošana tiem, kuri pārvieto personas ar invaliditāti.
- C) Pārvietojamās tualetes – nepieejamas cilvēkiem ratiņkrēslos vai māmiņām ar ratiem. Šādas tualetes ir pieejamas un ir uzdots jautājums ražotājiem, vai šīs tualetes ir iespējams apsildīt.
- D) Pasta banka ir ieviesusi konta apmaksu 1 euro par mēnesi. 3 mēnešu izziņas izsniegšana no šī gada ir 4 euro. Izziņa par slēgtu kontu ir 8 euro. Pastas veic sociālu funkciju.
- E) Nodarbinātība personām ar invaliditāti. Jau 3 gadus tiek strādāts, nodrošinot mentora pakalpojumu, lai veicinātu cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību. Novērots, ka dažkārt mērķa grupa nevar izturēt pilnvērtīgo darba slodzi. Ir jāturpina risināt jautājums par nodarbinātību atbilstoši mērķa grupas spējām.

Ivars Kalniņš (Latvijas nedzirdīgo savienība Rīgas reģions): priekšlikums Padomes dienaskārtībai – izskatīt jautājumu par vidējās izglītības jautājumu – tā atbilstību nedzirdīgiem un vājdzirdīgiem cilvēkiem.

Padomes sēdē nolemtais:

1. Fondam “Nāc līdzās” rakstiski informēt Rīgas domes deputātus par vides pielāgošanu un apkārtnes sakārtošanu, t.sk. papildu invalīdu stāvvietas izveidi adresē Čaka ielā 139, lai vajadzības iekļautu 2026.gada budžeta projektā. LD koordinēt jautājumu komunikāciju ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības Centrālo vēlēšanu komisiju, lai šogad vēlēšanu laikā netiktu traucēts organizāciju darbs ēkā Čaka ielā 139. Īpašuma

departamentam nodrošināt, ka 2025.gadā tiek uzstādīta plāksne Čaka ielā 139, ar organizāciju nosaukumiem, kuras izmanto šo ēku.

2. LD, nodrošinot aprūpes mājās pakalpojumu, ņemt vērā padomes laikā izsāknējošo viedokli, ka netiek nodrošināta pakalpojuma kvalitātes uzraudzība.
3. Izvērtēt vajadzību Padomes sēdē iekļaut jautājuma izskatīšanu par vidējās izglītības pieejamību jauniešiem ar dzirdes traucējumiem un personu ar invaliditāti nodarbinātības veicināšanu.

Pielikumā:

1. Padomes dalībnieku saraksts klātienē uz 8 lpp., izdruka no platformas Teams par attālinātajiem dalībniekiem uz 2 lpp.
2. Prezentācija “Aktualitātes un turpmākie izaicinājumi invaliditātes politikas jomā” – uz 11 lapām.
3. Rīgas Sociālais dienests “Aprūpes mājās pakalpojuma nodrošinājums” uz lapām.
4. Biedrības “Svētā Jāņa palīdzība” prezentācija “Aprūpes mājās pakalpojuma nodrošinājums” uz 11 lapām.

Padomes priekšsēdētājs

J.Radzevičs

Padomes sekretāre

R.Klimkāne